

e-mentor

DWUMIESIĘCZNIK SZKOŁY GŁÓWNEJ HANDLOWEJ W WARSZAWIE
WSPÓŁWYDAWCA: FUNDACJA PROMOCJI I AKREDYTACJ KIERUNKÓW EKONOMICZNYCH

2017, nr 5 (72)



Maria Zając, *Dobre praktyki – Jisc Tracker*, „e-mentor” 2017, nr 5(72), s. 50–51, <http://dx.doi.org/10.15219/em72.1331>.



Dobre praktyki – Jisc Tracker

Maria Zajęc

Celem niniejszego opracowania jest prezentacja narzędzia badawczego, które pozwala na analizę stopnia wykorzystania nowoczesnych technologii cyfrowych w placówkach szkolnictwa wyższego i ośrodkach kształcenia ustawicznego. Narzędzie o nazwie Tracker początkowo było adresowane tylko do brytyjskich placówek edukacyjnych, ale obecnie, na ostatnim etapie realizacji projektu, jego twórcy postanowili wyjść poza obszar Wielkiej Brytanii i udostępnić Trackera również zainteresowanym uczelniom z innych krajów. Artykuł jest nową inicjatywą redakcji, której celem będzie prezentowanie dobrych praktyk w obszarze edukacyjnych zastosowań nowoczesnych technologii. Duża dynamika procesu przenikania tych technologii do życia codziennego i zawodowego skłania osoby odpowiedzialne za edukację do poszukiwania odpowiedzi na pytanie, jak studenci oraz absolwenci uczelni oceniają dostępność i formy wykorzystania nowoczesnych technologii cyfrowych podczas studiów, a także jak oceniają przydatność tego doświadczenia w ich karierze zawodowej.

Projekty Jisc

Jisc jest organizacją, która jako główny cel swojego działania wskazuje wspieranie brytyjskich instytucji zajmujących się kształceniem na poziomie pomaturalnym (uczelnie, wyższe szkoły zawodowe, centra doskonalenia zawodowego) w efektywnym wdrażaniu nowoczesnych technologii. Cel ten realizowany jest między innymi poprzez projekty¹ podejmowane tak przez samą organizację, jak i we współpracy z innymi instytucjami, głównie z obszaru Wielkiej Brytanii. Ciekawą inicjatywą w omawianym obszarze jest projekt Digital Student, służący zebraniu informacji na temat stopnia przygotowania studentów oraz osób uczestniczących w innych formach edukacji formalnej do stosowania technologii cyfrowych w ich przyszłej lub obecnej pracy zawodowej. Projekt opracowany – zgodnie z misją Jisc – na potrzeby instytucji edukacyjnych w Wielkiej Brytanii jest obecnie upowszechniany także w środowisku międzynarodowym i jeszcze do końca kwietnia 2018 r. zainteresowane uczelnie mogą się zarejestrować, aby wziąć udział w badaniach.

Czym jest Tracker i jak z niego korzystać

Głównym, choć niejedynym, rezultatem projektu jest narzędzie online o nazwie Student Tracker. Ma ono formę

kwestionariusza, opracowanego przy użyciu aplikacji BOS², która jest środowiskiem umożliwiającym nie tylko tworzenie kwestionariuszy online, ale też przechowywanie i analizę zebranych danych. Aplikacja BOS powstała w odpowiedzi na potrzeby środowiska edukacyjnego, stanowiąc wsparcie w prowadzeniu badań i analiz dotyczących edukacji w Wielkiej Brytanii. Natomiast celem Trackera jest zebranie opinii studentów na temat ich oczekiwań oraz doświadczeń związanych z wykorzystaniem nowoczesnych technologii cyfrowych podczas studiów, po to by w oparciu o uzyskane informacje uczelnie mogły lepiej dopasowywać programy kształcenia, treści poszczególnych przedmiotów oraz formy i warunki ich realizacji do potrzeb społeczeństwa wiedzy.

Pytania składające się na kwestionariusz Student Tracker w jego obecnej formie zostały skonsultowane z organizacjami studenckimi oraz przetestowane w ramach pilotażu w wybranych uczelniach. W pierwszym etapie (2016 r.) obejmował on tylko kilkanaście instytucji – w równej liczbie uczelni i placówek kształcenia ustawicznego³. W 2017 roku w pilotażu wzięło udział już 22 tysiące studentów z 74 brytyjskich ośrodków edukacyjnych. Dodatkowo w ramach eksperymentu zebrano dane również od studentów 5 uczelni zagranicznych, współpracujących z partnerami projektu. Wyniki zostały zebrane w raporcie Jisc, dostępnym na stronie www projektu pod adresem: <http://repository.jisc.ac.uk/6662/1/jiscdigitalstudenttracker2017.pdf>. Badanie spotkało się z bardzo pozytywnym przyjęciem ze strony studentów, wielokrotnie podkreślali oni zadowolenie z faktu, że dano im możliwość zabrania głosu w sprawie dla nich ważnej i mającej niemałe znaczenie dla ich przyszłej kariery zawodowej. Kwestionariusz zawiera około 20 pytań podzielonych na cztery kategorie. Studenci proszeni są o ocenę:

- własnych kompetencji cyfrowych,
- jakości infrastruktury udostępnianej przez uczelnię bądź centrum kształcenia,
- ich nastawienia do uczenia się z wykorzystaniem technologii cyfrowych,
- ich uczestnictwa w kursie wykorzystującym technologie cyfrowe.

Przy czym przez technologie cyfrowe (TC) wykonawcy projektu rozumieją zarówno infrastrukturę techniczną (komputery, dostęp do sieci), jak i oprogramowanie

¹ Wykaz projektów realizowanych przez Jisc: <https://www.jisc.ac.uk/rd/projects>.

² Jisc BOS: <https://www.jisc.ac.uk/bos>

³ W Wielkiej Brytanii obowiązuje rozróżnienie na HE (Higher Education) i FE (Further Education). W Polsce nie ma jednego określenia dla FE, dlatego na potrzeby tego opracowania przyjęto nazwę placówki kształcenia ustawicznego.

oraz gotowe zasoby cyfrowe (w tym również materiały dydaktyczne).

W roku akademickim 2017/2018 wykonawcy projektu, zachęceni jego powodzeniem na rodzimym gruncie, postanowili rozszerzyć zasięg badań na inne kraje europejskie. Uczelnie spoza UK zainteresowane wykorzystaniem Trackera mogą się jeszcze zarejestrować (nieodpłatnie) i po zaakceptowaniu zgłoszenia otrzymają link do kwestionariusza oraz instrukcję korzystania. Warto pamiętać o kilku istotnych datach: 30 kwietnia upływa termin zgłoszeń, natomiast studenci mogą wypełniać kwestionariusz do 30 maja. To oznacza, że im później uczelnia zarejestruje swój udział, tym mniej czasu będzie miała na zbieranie danych. Do 30 lipca każda instytucja uczestnicząca w badaniu będzie miała dostęp do zgromadzonych danych i wyników ich analizy, ale już bez możliwości modyfikacji lub dodawania nowych informacji.

Podjęcie decyzji o udziale w badaniu z pewnością ułatwi poznanie pytań zawartych w kwestionariuszu⁴. Warto przy tym wiedzieć, że istnieje możliwość dostosowania zestawu tychże pytań do uwarunkowań konkretnej uczelni (np. do używanego VLE), a nawet dodania pewnej puli pytań własnych.

Dalszy rozwój Trackera

Pozytywne przyjęcie Student Trackera przez uczących się zachęciło wykonawców projektu do rozszerzenia badania na pozostałe grupy społeczności akademickiej, czyli kadrę dydaktyczną oraz osoby odpowiedzialne za decyzje organizacyjne. Jedną z przesłanek do takiej decyzji były także głosy nauczycieli akademickich, którzy chcieli również mieć prawo do wypowiedzi na temat uwarunkowań, które wpływają na stopień wykorzystania przez nich TC w dydaktyce. W odpowiedzi na to zapotrzebowanie wykonawcy projektu opracowali Teaching Staff Tracker, a do formularza aplikacyjnego dodali 10 pytań adresowanych

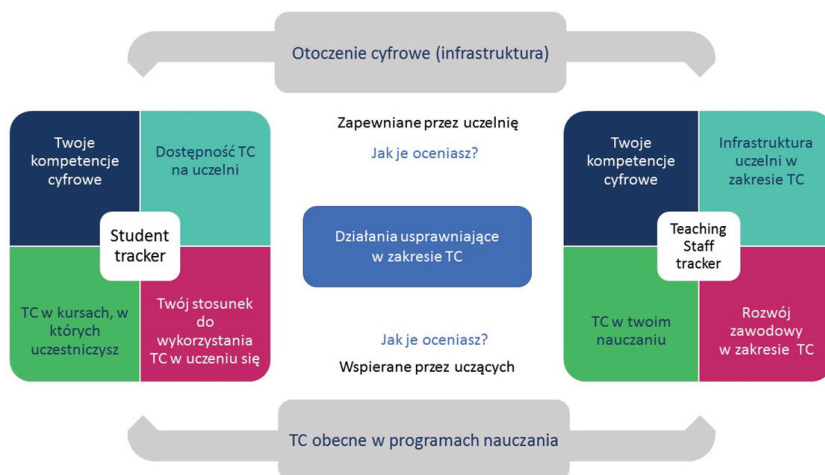
do kadry zarządzającej uczelnią/placówką. Pytania te dotyczą kwestii organizacyjnych związanych z udostępnianiem TC w danej instytucji, przy czym osoba pragnąca zarejestrować udział placówki w badaniu proszona jest o odpowiedź na co najmniej 4 z wspomnianych 10 pytań. W bieżącym roku akademickim 12 wybranych instytucji edukacyjnych (6 uczelni i 6 pozostałych) będzie uczestniczyć w pilotażu obejmującym wszystkie trzy wspomniane grupy, pierwsze wyniki mają być znane w lipcu 2018 r. Wykonawcy projektu nazwali to podejście *360 degree approach*, jego schemat przedstawiono na rysunku 1.

Korzyści z udziału w badaniu

Podstawową korzyścią dla uczelni, która zdecyduje się zastosować oferowane narzędzie jest uzyskanie informacji bezpośrednio od uczących się na temat tego, jak postrzegają i jak oceniają swoje doświadczenie z technologiami cyfrowymi podczas studiów. Powtórzenie badania w kolejnym roku pozwoli obserwować zmiany w czasie, a udostępniane analizy dają też możliwość porównania osiągnięć własnych z działaniami innych instytucji. Dołączenie do badania również pozostałych grup interesariuszy pozwoli uzyskać bardziej kompletny obraz sytuacji. Można będzie wówczas traktować kwestionariusz Tracker jako narzędzie oceny stopnia przygotowania uczelni do kształcenia opartego na efektywnym wykorzystaniu TC, zgodnie z potrzebami rynku pracy.

Warto wspomnieć, że wszystkie działania projektowe są na bieżąco opisywane w postach na blogu projektu, a wypracowane dokumenty – w tym poradniki jak korzystać z narzędzi oraz raporty z dotychczasowych badań – są dostępne w repozytorium zasobów na stronie projektu (<https://digitalstudent.jiscinvolve.org/wp/outcomes/>). Opublikowano tam także przykłady wdrażania technologii cyfrowych na uczelniach, które odnotowują sukcesy w tym zakresie.

Rysunek 1. Ocena roli technologii cyfrowych (TC) z perspektywy studenta, nauczyciela i instytucji



Źródło: Opracowanie własne na podstawie <https://digitalstudent.jiscinvolve.org/wp/2018/02/20/new-developments-1-launching-our-teaching-staff-pilot/>.

⁴ Plik pdf z pytaniami można znaleźć pod adresem: <https://digitalstudent.jiscinvolve.org/wp/files/2017/10/master-HE-tracker-pdf.pdf>, a ich wersję online w aplikacji BOS: <https://tracker.onlinesurveys.ac.uk/sample-he-201718-tracker>.